

Projecte per a l'èxit educatiu dels nens, nenes i joves gitanos a Catalunya i per a la difusió de la cultura popular del poble gitano

Beneficiari: Fundació Privada Pere Closa per a la Formació i la Promoció dels Gitanos a Catalunya
Ubicació: Espanya, Europa
Període de la subvenció: 2023 - 2026
Tipus de subvenció: suport al programa durant tres anys, Delegació a Catalunya
Lloc web: fundaciopereclosa.org

La Fundació Privada Pere Closa va ser creada l'any 1998 per un grup de joves gitanos conscients que la manca de formació acadèmica i professional és un dels principals obstacles que afronten les persones gitanes a la societat. La Fundació Privada Pere Closa creu que superar aquesta manca permetrà al poble gitano de Catalunya tenir més oportunitats per tenir èxit en la societat d'acollida. Des dels seus inicis, la fundació s'ha dedicat a donar suport al poble gitano català, i a promoure'n una imatge positiva entre les persones de fora de la comunitat gitana, alhora que es preserva el ric llegat cultural d'aquesta ètnia.

Al llarg dels seus 25 anys d'història, la Fundació Privada Pere Closa ha impulsat més de 30 projectes orientats a millorar la inclusió educativa dels nens i joves gitanos en l'educació primària, l'educació secundària i la formació professional o universitària per donar-los accés al mercat laboral i ser ciutadans de ple dret, sense renunciar al que és essencial per a la seva cultura gitana. Les absències escolars i les dificultats educatives dels nens gitanos tenen les seves arrels en el desconeixement de la identitat gitana per part del sistema educatiu i en la desconfiança per part de les famílies gitanes. La majoria de les escoles no entenen els codis culturals gitanos, i les famílies gitanes també tenen dificultats per entendre la dinàmica de l'escola tradicional. Hi ha un prejudici generalitzat entre el professorat que els estudiants gitanos no volen estudiar i solen ser analfabets, i molts pares gitanos creuen que els professors volen aculturar els seus fills i fer-los "no gitanos". Com a conseqüència,

els nens i joves gitanos no perceben els valors culturals transmesos per les escoles i instituts com a propis, la qual cosa condueix a la desmotivació, l'absentisme, el conflicte i el fracàs. Aquest conflicte de codis culturals també pot provocar sentiments d'aïllament emocional perquè els alumnes gitanos se senten sols en el procés educatiu: no tenen el suport de les famílies i les escoles no els entenen. Les comunitats gitanes a Europa sovint viuen en terres ermes contaminades, amb molt poca o sense aigua corrent i sense instal·lacions de sanejament a casa seva com a resultat del racisme ambiental, segons l'informe *Pushed to the wastelands: Environmental racism against Roma communities in Central and Eastern Europe* (Empesos a les terres ermes: Racisme ambiental contra les comunitats gitanes a Europa Central i Oriental) publicat per l'Oficina Europea de Medi Ambient (EEB), una xarxa paneuropea d'ONG ambientals.

La part positiva és que, en general, un major coneixement del poble gitano fora de la societat gitana ha portat a una disminució de la discriminació i ha donat als joves i a les dones més oportunitats per progressar fora de la societat gitana. D'altra banda, encara hi ha discriminació i prejudicis socials i institucionals cap a les comunitats gitanes a tot Europa. Això té i encara causa un alt grau d'analfabetisme entre els gitanos i, en molts casos, també crea una actitud negativa envers l'educació. Malgrat tot això, el poble gitano ha sabut preservar la seva llengua, cultura i història i el romaní segueix sent una de les llengües minoritàries més vives d'Europa, amb aproximadament 3,5 milions

de parlants. Fins i tot és una llengua minoritària reconeguda oficialment a 16 països. Malgrat tot, la UNESCO classifica el romaní com una llengua "definitivament amenaçada". Molt pocs nens i nenes tenen l'oportunitat d'aprendre romaní a l'escola, i la xifra de 3,5 milions de persones no és gaire elevada tenint en compte que hi ha entre 12 i 14 milions de gitanos al món.

La Fundació Privada Pere Closa treballa per garantir l'èxit educatiu dels estudiants gitanos i treballa amb alumnes, professors i famílies per facilitar la seva integració a l'aula i promoure la igualtat de gènere. A més a més, la fundació treballa per donar a conèixer la riquesa i heterogeneïtat de la cultura gitana, per tal de transmetre una imatge positiva del poble gitano que sigui genuïna i lliure de prejudicis i estereotips. Això ajuda a assegurar al poble gitano el reconeixement institucional que mereix i els ajuda a guanyar-se el respecte que mereixen dins de la resta de la societat.

El 2023, el projecte va rebre una beca de la **Nando and Elsa Peretti Foundation – Delegació a Catalunya**, que va proporcionar a Peretti-Pere Closa beques d'estudi per beneficiar 200 estudiants de primària i secundària obligatòria. El projecte també dona suport a 3.800 alumnes de primària i secundària de 60 centres educatius principalment a Catalunya, tot i que també poden ser d'altres poblacions espanyoles, i a 100 adults del públic en general.